

Tihana Nemčić
Mladen Sedar

SAMOPROCJENA EFIKASNOSTI U FUTSALU STUDENATA ZAGREBAČKOG SVEUČILIŠTA

1. UVOD

Zagrebačko sveučilište ima bogatu povijest održavanja različitih oblika organiziranih sportskih natjecanja za studente i studentice. Jedan od sadržaja koji je ponuđen studentima je futsal. Futsal dolazi od portugalske ili španjolske riječi FUTbol ili FUTebol (nogomet) i SALon ili SALão (dvorana), a prevodi se kao dvoranski nogomet (Fútbol de sala). Svjetska i Europska nogometna federacija (FIFA i UEFA) propisuju službena futsal pravila prema kojima se natjecanja u cijelome svijetu igraju sa 4 igrača u terenu i vratarom te igru manjom i težom loptom br.4. Sportski radnici na razini Zagrebačkog sveučilišta prepoznali su važnost i svestranost futsala te omogućili svojim studentima da kroz gotovo cijelu akademsku godinu sudjeluju u futsal natjecanju. Prvenstvo grada Zagreba u futsalu za studente održava se više od deset godina te je u natjecanju od samih početaka sudjelovao izniman broj ekipa. Akademске godine 2010/2011. broj visokoškolskih ustanova – sudionica natjecanja dostigao je broj od 35 ekipa i čak 438 studenata – natjecatelja. Iz godine u godinu Sveučilišna futsal liga postaje sve kvalitetnija što je rezultiralo brojnim medaljama s Europskih studentskih natjecanja koje je reprezentacija Zagrebačkog sveučilišta osvajala kroz svoj dugogodišnji razvoj. Naime, studenti Zagrebačkog sveučilišta plasirali su se na sedam Europskih studentskih prvenstava te osvojili jednu brončanu, četiri srebrne i jednu zlatnu medalju. Futsal se i dalje razvija te privlači u svoje natjecanje još kvalitetnije pojedince, organiziranije ekipe i predstavlja vrlo zanimljiv sadržaj kojim se studenti mogu baviti kroz svoje akademsko obrazovanje. Cilj ovog istraživanja odnosi se upravo na procjenu efikasnosti koju studenti smatraju da posjeduju u futsalu.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj je ovog istraživanja utvrditi na koji način studenti zagrebačkog sveučilišta, koji se natječu u Zagrebačkoj studentskoj futsal ligi, procjenjuju svoju efikasnost u futsalu.

3. METODE I POSTUPCI

Uzorak

Uzorak istraživanja čini 90 igrača futsala, studenata Zagrebačkog sveučilišta koji pohađaju sljedeće fakultete: Kineziološki fakultet (10), Ekonomski fakultet (9), Prirodoslovno- matematički fakultet (10), Prehrambeno- biotehnološki fakultet (3), Medicinski fakultet (4), Veterinarski fakultet (3), Filozofski fakultet (9), VERN (2), Effectus (4), Fakultet elektrotehnike i računarstva (3), Građevinski fakultet (4), Stomatološki fakultet (3), Rudarsko naftno geološki fakultet (2), Algebra (3), Tehničko veleučilište (8), Šumarski fakultet (4), Hrvatski studiji (3), Fakultet strojarstva i brodogradnje (5) te Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije (1), koji se ujedno i natječu u Zagrebačkoj sveučilišnoj ligi u futsalu.

Instrument prikupljanja podataka

U istraživanju je korišten revidirani upitnik samoefikasnosti u nogometu K. Šamije (2011).

Uzorak varijabli

Upitnik kojim su mjereni studenti Zagrebačkog sveučilišta koji se natječu u studentskoj futsal ligi sastoji se od 32 čestice. U svakom retku potrebno je zaokružiti stupanj vrijednosti pojedine tvrdnje kojima se efikasnost registrira na petstupanjskoj Likertovoj skali: tvrdnja br. 1 – potpuno netočno, tvrdnja br. 2 – uglavnom netočno, tvrdnja br. 3 – nisam siguran, tvrdnja br. 4 – uglavnom točno, tvrdnja br. 5 – potpuno točno. Studenti su mjereni prilikom održavanja natjecanja u kojem sudjeluju, najčešće subotama i nedjeljama, nakon odigrane utakmice ili prije početka iste.

Metode obrade podataka

Za obradu podataka korišten je programski paket STATISTICA 9. Izračunati su parametri deskriptivne statistike za 32 čestice. Podaci su analizirani tako da su određene distribucije odgovora za svaku česticu, kao i distribucije ukupnog rezultata.

4. REZULTATI I DISKUSIJA

U tablici 1 nalaze se 32 čestice, postoci pojedinih odgovora (%) te aritmetičke sredine (AS) i standardne devijacije (SD) rezultata u pojedinim česticama upitnika samoefikasnosti u nogometu.

Tablica 1. Upitnik samoefikasnosti ispitano na uzorku 90 ispitanika, studenata Zagrebačkog sveučilišta (Prema: Konstrukcija skale za procjenu samoefikasnosti nogometaša. Šamija, K. 2011.)

N	ČESTICA	Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam sigurna	Uglavnom točno	Potpuno točno	AS	SD
		Postoci %						
1.	Znam udariti loptu unutarnjom stranom stopala.	-	6.67	33.33	32.22	27.78	4.49	0.90
2.	Znam udariti loptu glavom.	-	3.33	20	43.33	33.33	4.24	0.99
3.	Siguran sam da mogu predriblati suparnika i onda kada igramo protiv bolje momčadi.	1.11	5.55	27.78	38.89	15.56	3.82	1.07
4.	Ne odustajem od skoka na dugu loptu ni kad je suparnik vrlo snažan i agresivan.	2.22	4.44	17.78	31.11	44.44	4.14	1
5.	Čvrsto i agresivno napadam i idem u oduzimanje lopte i onda kad je suparnik vrlo kvalitetan i brz.	1.11	5.55	20	37.78	35.55	4.16	0.85
6.	Kada sam umoran izbjegavam duel igru.	12.22	21.11	25.55	20	21.11	3.17	1.32
7.	Razumijem taktiku malonogometne igre.	2.22	2.7	18.89	42.22	33.33	4.01	0.93
8.	Kada mi igrači prigovaraju zbog neodigrane lopte i promašene prilike, ja i dalje ne gubim povjerenje u preciznost svog udarca.	2.22	5.55	15.55	45.55	31.11	3.98	0.95
9.	Lako odustajem od driblinga kada se na utakmici nalazi puno gledalaca.	20	23.33	24.44	20	12.22	2.81	1.3
10.	Znam udariti loptu vanjskom stranom stopala.	2.22	2.22	17.78	27.78	50	4.21	0.96
11.	Siguran sam u svoje dodavanje i kada je suparnik vrlo brz i dobar u defenzivnoj igri.	-	5.55	15.55	33.33	45.55	4.19	0.9
12.	Što je suparnik snažniji, to ja čvršće i agresivnije ulazim u duele.	1.11	2.22	18.89	31.11	46.67	4.2	0.9

N	ČESTICA	Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam sigurna	Uglavnom točno	Potpuno točno	AS	SD
		Postoci %						
13.	Odustajem od čuvanja igrača i oduzimanja lopte igraču koji me već predriblao.	33.33	18.89	21.11	12.22	14.44	2.56	1.4
14.	Siguran sam u svoj udarac i kad se na голу nalazi izvrstan vratar.	-	3.33	20	41.11	35.55	4.09	0.83
15.	Znam zaustaviti/štopati loptu.	-	1.11	18.89	22.22	57.78	4.37	0.83
16.	Znam voditi loptu tehnikom rolanja (donom).	1.11	5.55	12.22	24.44	56.67	4.3	0.96
17.	Ne bojim se primiti loptu ni kada me napada izuzetno brz i agresivan protivnik.	-	7.78	12.22	40	40	4.16	0.88
18.	I nakon nekoliko loše primljenih lopti, ne plašim se primiti sljedeću loptu.	-	3.33	17.78	48.89	30	4.06	0.78
19.	Nisam siguran u svoje primanje lopte kada se igra izuzetno važna utakmica.	25.55	16.67	17.78	20	20	2.92	1.48
20.	Kada igramo protiv jake momčadi radije loptu odigram od prve, kako ne bih pogriješio u prijemu.	11.11	17.78	25.55	28.89	16.67	3.22	1.24
21.	Bez obzira što sam loše raspoložen i nervozan, jednako sam siguran u preciznost svog dodavanja.	-	6.67	33.33	32.22	27.78	3.81	0.92
22.	Sigurniji sam u svoj dribling kada imam kvalitetne i dobre suigrače koji će ispraviti moju eventualnu pogrešku.	-	3.33	20	43.33	33.33	4.07	0.82
23.	I kada sam lošeg raspoloženja neću pogriješiti u primanju lopte.	1.11	5.55	27.78	38.89	26.67	3.84	0.92
24.	Znam udariti loptu sredinom hrpta stopala.	2.22	4.44	17.78	31.11	44.44	4.11	0.99
25.	Vjerujem da mogu odigrati preciznu loptu i nakon nekoliko pogrešno odigranih dodavanja.	2.22	5.55	20	36.67	35.55	4.01	0.94

N	ČESTICA	Potpuno netočno	Uglavnom netočno	Nisam sigurna	Uglavnom točno	Potpuno točno	AS	SD
		Postoci %						
26.	Umor ne utječe na kvalitetu mog dodavanja.	4.44	25.55	23.33	30	16.67	3.29	1.15
27.	Neuspješni dueli me potiču na još agresivniji i čvršći ulazak u duele.	1.11	6.66	28.89	33.33	30	3.84	0.97
28.	Uvijek mislim kako bi moj suigrač bolje šutirao na gol u izglednoj prilici.	5.55	15.55	27.78	32.22	18.89	3.41	1.12
29.	Ne sumnjam u preciznost svog šuta ni kada sam promašio nekoliko izglednih prilika.	-	7.77	27.78	36.67	27.78	3.84	0.92
30.	Ne bojim se zadržati loptu u svom posjedu ni nakon što sam već izgubio loptu koju sam pokušao zadržati.	-	6.66	24.44	38.89	30	3.91	0.89
31.	I u važnoj utakmici siguran sam u preciznost svog udarca na gol.	-	2.22	24.44	40	33.33	4.04	0.81
32.	Na moju izvedbu ne utječe kvaliteta ekipe protiv koje igram.	2.22	5.55	28.89	28.89	34.49	3.88	1.02

Dobiveni rezultati pokazuju kako približno 80% studenata pokazuje efikasnost u bazičnim tehničkim elementima esencijalnim za uspjeh u futsalu. Najveću efikasnost studenti pokazuju upravo u elementu vođenja lopte tehnikom rolanja (donom), (uglavnom točno: 24.44% i potpuno točno: 56.67%) što predstavlja bazični element u futsalu. Naime, tehnika futsala specifična je i zahtjeva, pored visoke razine motoričkih i funkcionalnih sposobnosti, karakteristično primanje i vođenje lopte s ciljem bržeg razvoja igre.

Visoku samoefikasnost studenti također procjenjuju u elementu zaustavljanja/štopanja lopte (uglavnom smatraju točnim: 22.22% i potpuno točnim: 57.78%). Taj podatak itekako je razumljiv i očekivan s obzirom da znanje štopanja lopte uvjetuje kvalitetno sudjelovanje u futsalu. Ono što je posebno zanimljivo je podatak koji iskazuje samoefikasnost studenata u elementima: udaranje lopte unutarnjom i vanjskom stranom stopala. Naime, studenti iskazuju veću samoefikasnost u čestici: znam udariti loptu vanjskom stranom stopala (77.78%) u odnosu na česticu: znam

udariti loptu unutarnjom stranom stopala (55%). Tehnika udarca lopte unutarnjom stranom stopala smatra se osnovnim tehničkim elementom nogometne i futsal igre koji se uči od najranije dobi te sa samim početkom uključivanja u proces treninga. Stoga je iznenađujući podatak da više studenata smatra kako su efikasniji prilikom udaranja lopte vanjskom stranom stopala s obzirom da se taj element manje koristi u igri. To možemo objasniti samom vrstom uzorka korištenog u ovom istraživanju. Radi se o populaciji studenata koji se uključuju u sustav igranja futsala prilikom upisa na fakultet te veliki broj njih nije bio uključen u sustavan nogometni/futsal trening. Iz tog razloga postoji mogućnost da inače osnovni tehnički element, udaranje lopte unutarnjom stranom stopala, ne predstavlja toliku važnost u obrascu aktivnosti studentske populacije te da, zbog izostanka specifičnog treninga u mlađoj dobi, ne razumiju važnost tog elementa u razvoju igre. Tome u prilog možemo pripisati i 33.33% ispitanika koji procjenjuju kako nisu sigurni u znanje udarca lopte unutarnjom stranom stopala. Nadalje, velik broj ispitanika pokazuje visoku sigurnost nakon vlastitih pogrešaka u igri te sigurnost u vlastite sposobnosti koje im omogućuju uspjeh bez obzira na sposobnosti protivnika. Tako se gotovo 80% ispitanika ne boji primiti loptu ni kada ih napada izuzetno brz i agresivan protivnik dok se isti broj ispitanika (80%) ne plaši primiti sljedeću loptu i nakon nekoliko loše primljenih lopti. Također, 79% ispitanika sigurno je u svoje dodavanje i kada je suparnik vrlo brz i dobar u defenzivnoj igri, a 78% ispitanika ulazi čvršće i agresivnije u duele što je suparnik snažniji. Pored pozitivnog iskazivanja vlastite efikasnosti, ovi rezultati također mogu ukazivati na visoku razinu samopouzdanja, psihološki faktor koji je neizbježno zadovoljiti za kvalitetno sudjelovanje u bilo kojoj sportskoj igri. Najveće pozitivne vrijednosti aritmetičkih sredina dobivene su u čestici br. 1: „Znam udariti loptu unutarnjom stranom stopala.“ (4.49) i čestici br. 15: „Znam zaustaviti/štopati loptu.“ (4.37). Znanje izvođenja tehničkog elementa udaranja lopte unutarnjom stranom stopala iznimno je važno jer se upravo tim načinom dodavanja u najvećoj mjeri kontrolira putanja lopte (dodavanje je najpreciznije), osim toga, struktura izvođenja vrlo je jednostavna, a takav tip dodavanja ima višestruke dobrobiti u daljnjem razvoju igre. Nadalje, sposobnost kvalitetnog zaustavljanja/štopanja lopte osnovni je tehnički element u futsalu i bez poznavanja njene strukture kvalitetna igra gotovo da i nije moguća te stoga ispitanici vrlo visoko procjenjuju svoju efikasnost u tim ključnim elementima. Mjera raspršenosti rezultata pokazuje najveće vrijednosti čestice br. 19: „Nisam siguran u svoje primanje lopte kada se igra izuzetno važna utakmica.“ (1.48) i čestice br. 13: „Odustajem od čuvanja igrača i oduzimanja lopte igraču koji me već predriblao.“ (1.4). Naime, uzorak ispitanika čine studenti koji se uključuju u futsal iz vlastitog zadovoljstva, rekreacije, u sklopu nastave tjelesnog odgoja ili nekih drugih, te se razlikuju po psihološkim karakteristikama, posebice u motivacijskim faktorima. S druge strane, najmanja raspršenost ogleđa se u čestici br. 18: „I nakon

nekoliko loše primljenih lopti, ne plašim se primiti sljedeću loptu.“, s vrijednošću od 0.78 što opet ukazuje na sigurnost koju studenti imaju tijekom utakmice. To je itekako pozitivan rezultat kojim je vidljivo kako studenti uživaju u aktivnosti koju provode te da, bez obzira na kvalitativni nivo na kojem se nalaze u području futsala, zadržavaju visoku razinu samopouzdanja te se ne boje aktivno sudjelovati u igri nakon vlastitih pogrešaka.

5. ZAKLJUČAK

Provedeno istraživanje vrlo je važno za razvoj akademskog sporta i uključivanje što većeg broja studenata u organizirani oblik bavljenja sportom i tjelesnom aktivnošću. Istraživanje je provedeno na selekcioniranom uzorku te u području sporta koji je u Hrvatskoj, a pogotovo na razini Sveučilišta i Veleučilišta, relativno nov, no s brzom tendencijom rasta i razvoja. Sve se veći broj studentskih ekipa uključuje u ovakav oblik natjecanja, a ono što je posebno važno upravo je razina efikasnosti koju studenti iskazuju. Naime, studenti vrlo pozitivno procjenjuju svoja znanja i sposobnosti u futsalu, a to itekako predstavlja jedan od osnovnih faktora daljnje motivacije za nastavak sudjelovanja u natjecanju. Što je osoba zadovoljnija i sigurnija u svoju izvedbu, to će lakše nastaviti s aktivnosti koja omogućuje postizanje takvog osjećaja te će se truditi zadržati postignutu razinu uspješnosti. Cilj ovakvog istraživanja je i podignuti svijest studenata o vlastitim znanjima u određenom području te potaknuti na daljnje razmišljanje o vlastitom napredovanju, a futsal predstaviti kao odlično sredstvo rekreacije, zabave te razvoja bitnih antropoloških karakteristika i zadržavanje istih što duže vrijeme na što višoj razini.

6. LITERATURA

1. Federation Internationale de Football Association, <http://www.fifa.com/search/index.html?q=FUTSAL>, Skinuto s mreže 7. travnja 2014. u 20:38h.
2. Šamija, K. i Bosnar, K. (2011). *Zbornik radova 20. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske „Dijagnostika u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije“* / Findak, Vladimir (ur.). - Zagreb: Hrvatski kineziološki savez, 2011. 258-262 (ISBN: 953-95082-7-4). Konstrukcija skale za procjenu samoeфикаsnosti nogometaša.
3. UEFA, <http://www.uefa.com/futsal/index.html>, Skinuto s mreže 7. travnja 2014. u 20:15h.
4. Zagrebački sveučilišni sportski savez (2014). Sveučilišno prvenstvo grada Zagreba u malom nogometu za studente 13/14, http://www.zsss.hr/vijest_pregled.aspx?id=402, Skinuto s mreže 9. travnja 2014. u 15:55h.